

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentatio Academica De Recta Theologiae Parabolicae
& Allegoricae Conformatione**

**Pfaff, Christoph Matthaeus
Christlieb, Wilhelm Bernhard
Rühle, Christian Andreas**

Tubingae, 1729

§. 5.

[urn:nbn:de:bsz:31-41906](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-41906)

dicibus exstitit, errore librorum, qui scholium ad marginem scriptum in textum immiserant. Sed genuina lectio sine dubio illa est, quam hodie universalis codicum consensus comprobat. Velim hic conferri, quæ hanc in rem eruditè scripsit ad h. l. Olearius in observ. sacris in Evang. Matthæi p. 408. sqq. Absurdum est, quod ait Whistonus, Judæos effatum illud ex Prophetâ Jesajâ, qui hic citatus à Matthæo juxta antiquos codices fuerit, sustulisse in the essay towards restoring the true text of the Old Testament p. 104. 315. 316. Notamus hic ἐν παρῶν, Critobulum illum Hierapolitanum, cujus extant literæ ad Origenem Adamantium, h. e. Rich. Simonem, non ipsum hunc Simonem esse, sed vel Jo. Clericum vel alium, qui literas hæc suffixit libello, cui titulus: défense des sentimens de quelques Theologiens de Hollande sur l'histoire Critique du Vieux Testament contre la réponse du Prieur de Bolleville p. 421. sqq. Id quod notamus contra cæl. Wolfii curas in Matthæum ad h. l.

(b) Confer hic infra C. 2. §. 1.

(c) Confer cæl. Michaelis ad Pf. LXXVIII. 1. p. 584. & imprimis Deusingium in demonstr. alleg. hist. V. T. L. 2. §. 90. sqq. p. 79. sqq.

(d) Vide hic Jo. Marckii syll. ad sel. textus N. T. exerc. 4. §. 7. p. 120. & cæl. Wolfium ad h. l. Quod restat, difficultatem hanc haud tetigit Th. Crenius, ubi in præfatione fascis III. exercitationum philologico-historicarum effatum hoc datâ operâ explicavit.

(e) in βίβλῳ καὶ ἀλλογῆς P. 243.

§. 5.

Et sic jam ad istam quæstionem devolvimur, quâ disputatur, cur parabolicâ istâ docendi methodo usus fuerit Salvator? Mentem nostram jam alibi (a) hanc in rem expressimus, ubi ita scripsimus, factum hoc à Christo, ut non solum ad infirmitatem populi communi huic methodo assueti condescenderet (b) sed & *mysteria regni cælestis amœno quodam involucro sic tegeter, curiositatem & attentionem hominum sic duplicaret, elegantibus istis ἐμβλήματασιν doctrinam suam eò clariorem redderet, memoriaque auditorum, cui emblematica & parabolica faciliùs adherent, sic consuleret, imò & futura Ecclesia fata sub isto parabolarum schemate sic subinde depingeret.* Alii & hoc addunt, ut *œconomia obscuriori V. T.* ubi revelatio tam clara non erat, adhuc tantisper duranti Christus sese accommodaret (c), ut & modum docendi Prophetis familiarem servaret & homines crassos à rebus obviis & quas omnes caperent, ad res sublimes, nec intellectas duceret (d). Videri possent hæc non ad eò malè posita, nisi subinde in Evangeliiis diceretur (e), in parabolis ad populum locutum Christum, ut *videns ille*

non videat & audiens non intelligat, ne forte convertatur & remittantur ipsi peccata, non enim datum esse populo, arcana regni cœlestis nôsse. Alius itaque parabolæ finis videri potuisset apud impios & reprobos ac apud fideles & electos (f). Sed huic dubio jam olim obviavimus. Scilicet populo non datum erat nôsse mysteria salutis sine isto involucre parabolico, cœcutientibus ad lucem veritatis simplicis Judæorum propriâ culpâ occæcatorum vel de veritate muneris Messiani, quod gerebat Christus, nondum persuasorum oculis. Discipulis saltem competebat hæc prærogativa, quæ præstantior jam affulserat veritatis lux. Nec simpliciter dicitur, parabolæ ipsas propositas esse, ut videntes non videant, sed sub tacitâ conditione, nisi sensum parabolæ cum discipulis nôsse desiderarent. Designatur itaque his verbis non finis sed eventus prædicationis parabolæ, imò & hujus causâ, quæ hæc erat, quòd, uti jam dictum, ad propositionem veritatis simplicis tamen converti nollent miseri Judæi. Sic enim fiebat, ut iusto Dei judicio veritati clarè propositæ genus dicendi involutum & parabolicum succederet, suâ tamen & nihilominus claritate & amœnitate radians (g) adeoque tum gratiæ divinæ antecedenti tum subsequenti judiciariæ suis modis pro variâ quoque auditorum ratione subserviens.

- (a) in vindiciis sanctitatis divinæ p. 24. 25. Adde Saldenum in otii Theol. L. 4. exerc. 3. §. 4. p. 695. 696. Neumannum in diss. de parabolâ §. 18. & Marckium in sylloge diss. ad sel. textus N. T. exerc. 4. §. 5. p. 116. 117.
- (b) Scilicet ita Christus ad populum, innuente Marco, dixit, *καὶ δὲς ἰδοὺ αὐτοῖς ἀπέειπεν* Marc. IV. 33. Vide Geamœnum de aliamoditate scribendi in miscellan. Lips. T. 5. obs. 99. p. 70.
- (c) Ita Witsius in œcon. fœd. Dei L. IV. C. 13. p. 619.
- (d) Ita Spanhemius in vindiciis Evangelicis ad Matth. XIII. 11. 13. Opp. Theol. T. III. col. 292.
- (e) Matth. XIII. 10. sqq. Marc. IV. 11. 12. Luc. VIII. 9. 10.
- (f) Vide Marckium l. c. §. 6. p. 117. 118.
- (g) Vide vindicias sanctitatis divinæ p. 25. sqq. & Episcopii instit. Theol. L. 4. C. 13.

§. 6.

Quæstio hic movetur à Josua Placæo, Theologo Salmuriensi, cur Apostoli parabolis haud fuerint usi? Ratio est, quia obscuritas illa
rece-